

KORXONALAR BILAN O'ZARO HAMKORLIKDA MUQOBIL ENERGETIK KADRLAR TAYYORLASHDA DUAL TA'LIM TIZIMINING O'RNI

Kodirov I.N.
QarMII professori

Tayanch so'zlar: muqobil energetika yo'nalishi, dual ta'lim tizimi, muhandis-texnik kadrlar, samarali va moslashuvchan mexanizm, o'quv dasturlari, ishlab chiqarish korxonalari, xususiy firmalar.

Ключевые слова: направление альтернативной энергетики, дуальная система образования, инженерно-технические кадры, эффективный и гибкий механизм, образовательные программы, производственные предприятия, частные фирмы.

Key words: alternative energy direction, dual education system, engineering and technical personnel, effective and flexible mechanism, educational programs, production enterprises, private firms.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024 yil 21 fevraldagi yildagi PF-37 – sonli «O'zbekiston - 2030» strategiyasini «Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili»da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida farmoni e'lon qilindi. Farmondagi «O'zbekiston - 2030» strategiyasining «Har bir insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun munosib sharoitlar yaratish» yo'nalishi bo'yicha 2024 yilga mo'ljallangan amaliy tadbirlar rejasida qo'yilgan maqsadlardan biri bu - Oliy ta'lim bilan qamrovni kengaytirish, oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirish bo'lib, uni bajarishda «Ta'lim tizimini xalqaro mehnat bozoridagi o'zgarishlar, texnologik jarayonlarga mos tashkil etish, oliygohlardagi ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqish» vazifasini bajarish ko'zda tutilgan. Bunday vazifalarni bajarish uchun amaliy chara tadbirlar sifatida birinchi navbatda Oliygohlarda amaliyotga yo'naltirilgan mutaxassislarni tayyorlash muddatlari va o'quv-uslubiy qo'llanmalarni qayta ko'rib chiqish, ta'lim dasturlarini dunyoning nufuzli universitetlari andozasi asosida takomillashtirish talab etiladi.

Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasida ta‘lim tizimini yanada mukammalltirish borasida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 29 martdagi “Professional ta‘lim tizimida dual ta‘limni tashkil etish chora-tadbirlari haqida”gi 163-son qarori bilan professional ta‘lim tizimida dual ta‘limni tashkil etish tartibi to‘g‘risida Nizom tasdiqlandi.

Bundan tashqari, Mamlakatimizda oliy ma‘lumotli malakali muhandis-texnik kadrlarni tayyorlashda kasbiy tayyorgarlik muammosini hal qilishga imkon beruvchi va qayta tiklanuvchi energiya manbalari yo‘nalishi bo‘yicha ham muhandis-texnik kadrlarni tayyorlashda milliy reja, maxsus dastur ishlab chiqish, mazkur soha uchun oliy va o‘rta-maxsus o‘quv yurtlarida dual ta‘lim tizimini qo‘llagan holda kadrlar tayyorlash bo‘yicha yangi tizim yaratish kabi dolzarb vazifalarning amaliyoti muhim ahamiyatga ega. Chunki muqobil energiya manbalaridan amalda foydalanish iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi va malakali kadrlarning raqobatbardoshligini oshirishning eng muhim omili sifatida qaralmoqda.

Bizga ma‘lumki, professional ta‘lim tizimida olib borilayotgan ijtimoiy, iqtisodiy islohotlar mehnat bozorini raqobatbardosh malakali kadrlar bilan ta‘minlash jarayonini yanada takomillashtirishni taqazo etadi. Professional ta‘lim sohasida olib borilgan islohotlar natijasi shundan iborat bo‘ladiki, bunda ta‘limning xalqaro standart tasniflagichi bilan uyg‘unlashgan mutloqo yangi tizimi joriy qilindi. Shuningdek, hozirgi kunda ta‘lim–tarbiya mazmuni, fan va ishlab chiqarishning integratsiyalashuvini dual ta‘lim tizimi asosida shakllantirish borasida tizimli islohatlar amalga oshirilmoqda.

Hozirgi paytda oliy ta‘lim muassasalarining ta‘lim tizimidagi ta‘lim muassasalarining asosiy muammosi tayyorlanayotgan yosh mutaxassis bitiruvchilarning o‘z mutaxassisliklari bo‘yicha bandligining past foizlarni tashkil etayotganligi dolzarb masalalardandir. Bu muammoning yechimi esa oliy ta‘lim muassasalarining ta‘lim tizimiga dual ta‘lim tizimini joriy etishdan iborat.

“Dual” degan nom haqida to‘xtaladigan bo‘lsak, dualizm (lot. dualis - ikki yoqlama) - bir-biri bilan birlashtirib bo‘lmaydigan holatlar, tamoyillar, fikrlash tarzi, dunyoqarash, intilish va gnoseologik tamoyillar yonma-yon mavjudligini targ‘ib qiluvchi ta‘limot. Dualizm plyuralizm ko‘rinishlaridan biri. Dualizm terminini nemis faylasufi X.Volf (1679 - 1754) kiritgan. Dualizm quyidagi juft tushunchalarni ifodalaydi: g‘oyalar dunyosi va voqeyiy dunyo. Dualizm falsafiy, diniy, antropologik, etik shakllarda namoyon bo‘lishi mumkin. Kasb-hunar ta‘limining dual ta‘lim shakli olimlar tomonidan bozor iqtisodiyoti sharoitlariga muvaffaqiyatli moslashtirilgan ta‘lim hodisasi sifatida qaraladigan bo‘ldi.

Ma‘lumki, nazariya va amaliyot o‘rtasidagi tafovut kasbiy ta‘limning ko‘p yillik muammolardan biridir. Bu muammo turli vaqtlarda turlicha yo‘llar bilan

hal qilingan. Dunyo miqiyosida dual ta'lim tizimi bu masalani hal qilishda o'z samaradorligini isbotladi. Yaqin Ittifoq davri o'tmishida professional kadrlar tayyorlash tizimi dual ta'lim tizimiga o'xshash tizimi prinsipi bo'yicha tuzilgan va shuni aytishim kerakki, bu tizim natija ham bergan va ma'lum muvaffaqiyatlarga erishilgan edi. Biroq bu ta'lim tizimi hozirgi shiddat bilan rivojlanayotgan fan – texnikaning talablariga javob berishda ko'p kamchiliklardan iborat ekanligi bilinib qoldi. O'zbekiston Respublikasida joriy etilayotgan zamonaviy dual ta'lim tizimi nazariya va amaliyot o'rtasidagi tafovutni bartaraf etishga imkoniyat beradi.

Dual ta'lim – ta'lim muassasasida nazariy tayyorgarlik (o'quv vaqtining 30%-40 foizi) va ishlab chiqarish korxonasida amaliy mashg'ulotlar (o'quv vaqtining 60-70 foizi)ni birlashtirgan kadrlar tayyorlash shaklidir.

Dual ta'lim tizimining asosiy tamoyili - kadrlar tayyorlash sifati uchun ta'lim muassasalari va ishlab chiqarish korxonalarining teng javobgarligidadir.

Dual ta'lim tizimi unda ishtirok etuvchi barcha tomonlar – ishlab chiqarish korxonasi va tashkilotlari, talabalar, davlat manfaatlariga javob beradi:

- ishlab chiqarish korxonasi uchun - bu o'zi uchun kadrlar tayyorlash, ishchilarni qidirish va tanlash, ularni qayta tayyorlash va moslashtirish uchun xarajatlarni kamaytirish imkoniyatidir;
- talabalar uchun - bu bitiruvchilarning haqiqiy ishlab chiqarish korxonalarining sharoitlariga moslashishi va o'qishni tugatgandan so'ng o'z mutaxassisligi bo'yicha ishlab chiqarish korxonalariga muvaffaqiyatli ishga joylashish ehtimolining yuqori bo'lganligidadir;
- butun iqtisodiyot uchun malakali kadrlar tayyorlash masalasini samarali hal etayotgan davlat ham bundan naf ko'radi.

Xorijiy mamlakatlarda dual ta'limdan foydalanish muammosiga bag'ishlangan adabiyotlarni tahlil qilish ushbu tizimni bizning ta'lim tizimimizga moslashtirish mumkinligidan darak beradi va bunda:

- 1) ta'lim muassasalari va korxonalar o'rtasida o'zaro yaqin integratsiyani ta'minlash zarur;
- 2) kimga va qancha ishchi kerakligini aniq bilish uchun ishlab chiqarish korxonalarining ishchilarga bo'lgan ehtiyojini oldindan ayta bilish kerak;
- 3) moslashtirilgan kasbiy standartlarni ishlab chiqish va ular asosida ta'lim dasturlarini yaratish kerak;
- 4) nazariya va amaliyot bloklarining butun o'quv jarayoni davomida almashinishini (masalan, bir hafta nazariya va darhol ikki hafta amaliyot) erishilishini ta'minlash kerak;
- 5) talabalarning kelajakdagi kasbini tanlashi mazmunli bo'lishi uchun ular bilan kasbga yo'naltirish ishlarini olib borish zarur.

Oliy ta'lim tizimida dual ta'lim muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun ta'lim jarayonida ishtirok etuvchilar o'rtasidagi hamkorlikka asoslangan dual ta'lim modelini ishlab chiqish taklif etiladi.

Ushbu modelning asosiy elementlari quyidagilardan iborat:

- huquqiy komponentlar;
- konseptual komponentlar;
- oliy ta'lim tashkilotlari uchun dual ta'limni joriy etish dasturi;
- kadrlar komponenti.

Har biri taklif qilingan elementlar o'zaro boshqasini e'tirof etadi. Bunda konseptual komponent texnologik, uslubiy, shaxsiy-natijaviy darajalari, mexanizmlari va talabning o'qitish uchun motivatsiyaning bir qancha shartlari faoliyati bilan ifodalanadi.

“Dual ta'lim modeli” ni joriy etishning maqsadlari quyidagilardan iborat:

- Mintaqalarning investitsiya jozibadorligini oshirish uchun iqtisodiyotning malakali kadrlarga bo'lgan real ehtiyojlarini hisobga olgan holda ishchi kadrlarni tayyorlash modelini takomillashtirish;
- Biznes va tegishli kasblar uchun professional standartlarni ishlab chiqish;
- Professional standartlar talablariga muvofiq ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va modernizatsiya qilish;
- Ta'lim dasturlarini tashkil etish va mazmuniga qo'yiladigan majburiy talablarni o'zgartirish;
- Ishchilar malakasini mustaqil baholash mexanizmini ishlab chiqish;
- Ishchilarni tayyorlashni moliyalashtirish uchun korxonalarni jalb qilish uchun soliqqa tortishni optimallashtirish.

Dual ta'limni tashkil etishning vazifalari vazifalari quyidagilardan iborat:

- korxonalar (tashkilot) dagi ishlab chiqarish sharoitlari bilan ta'lim muassasalari o'quv jarayonlarini o'zaro bog'lash;
- o'quvchilarni mehnat faoliyati ishtirokchisiga aylantirish orqali ta'limning ishlab chiqarish bilan bog'liq amaliy qismini korxonalar (tashkilot) larda hamda nazariy va o'quv – amaliy qismini Ta'lim muassasalarida tashkil etish;
- hududlarning investitsion jozibadorligini oshirish hamda iqtisodiyotning real ehtiyojlarini hisobga olgan holda o'rta bo'g'in kadrlarini tayyorlashni takomillashtirish;
- korxonalar (tashkilot) lar hamda ta'lim muassasalarining o'zaro hamkorlik shartlari va modellarini ishlab chiqish;
- ta'lim dasturlarini mehnat faoliyati bilan uyg'unlashgan holda amalga oshirgan holda kompetensiyalarni shakllantirish;

- ta’lim dasturlarini ish beruvchilarning talablari va ulardagi texnologik yangilanishlar asosida takomillashtirib borish;
- kadrlarni tayyorlash va ta’lim dasturlarini amalga oshirishni moliyalashtirish;
- korxonalar (tashkilot) lar hamda ta’lim muassasalari o’rtasidagi o’zaro tarmoq hamkorligining shakl va uslublarini takomillashtirish;
- bitiruvchilarni baholashda korxonalar (tashkilot) larning ishtirokini yanada kengaytirish.

Dual ta’limda universitet va korxonalar talaba uchun maxsus o’quv dasturini ishlab chiqadi, bu mutaxassislik bo’yicha ish dasturi bilan organik ravishda birlashtiriladi.

Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Muqobil energiya manbalari” kafedrasida bilan Qashqadaryo viloyati Qarshi shahrida joylashgan “**SUN-HIGHTECH**” MCHJ Qashqadaryo filiali o’rtasida dual ta’lim tizimini joriy qilishni yo’lga qo’yish rejasini ustida ish olib borilmoqda.

Shuni ta’kidlab o’tish lozimki, “**SUN-HIGHTECH**” MCHJ mamlakatimizda quyosh fotoelektr stansiyalarini o’rnatish va ekspluatatsiyasi sohasida eng yetakchi tashkilotlardan biri hisoblanadi.

Dual ta’lim tizimi - bu ish beruvchi korxonalar va Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti ta’lim muassasasining o’zaro hamkorligiga asoslangan tarmoq shakli, ya’ni Qashqadaryo viloyati Qarshi shahrida joylashgan “**SUN-HIGHTECH**” MCHJ Qashqadaryo filialining muvofiqlashtirilgan o’zaro hamkorligiga asoslangan tarmoq shakli ekanligi nazarda tutiladi.

Dual ta’lim nazariy va amaliy mashg’ulotlarning kombinatsiyasini o’z ichiga oladi, bunda talaba oliy ta’lim muassasi hisoblangan Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Muqobil energiya manbalari” kafedrasida kasbiy faoliyat asoslarini (nazariy qism) o’zlashtirishi kerak va mashg’ulotning amaliy qismini esa bevosita ish joyi hisoblanadigan Qarshi shahrida joylashgan “**SUN-HIGHTECH**” MCHJ Qashqadaryo filialida amalga oshiradi.

Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Muqobil energiya manbalari” kafedrasida professor-o’qituvchilari muayyan ish joylari hisoblangan Qarshi shahrida joylashgan “**SUN-HIGHTECH**” MCHJ Qashqadaryo filialida amalga oshiriladigan dual ta’lim dasturlari uchta asosiy komponentni o’z ichiga oladi:

- 1) o’quv, ishlab chiqarish (pedagogik) amaliyot;
- 2) amaliy va laboratoriya mashg’ulotlari;
- 3) auditoriyadan tashqari ishlar (ekskursiyalar, davra suhbatlari, mahorat darslari).

Hozirgi vaqtda Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti 60711000 -Muqobil energiya manbalari (Quyosh va shamol energetikasi) mutaxassisligi bo’yicha

talabalar uchun dual ta'lim elementlarini joriy etish maqsadida ishlar olib borilmoqda.

Maqsad: Bitiruvchilarning zamonaviy iqtisodiyotda talab etilayotgan malaka sifatiga ega raqobatbardoshligini oshirish uchun hamda bitiruvchilar soni bo'yicha ish beruvchilarning ehtiyojlariga javob beradigan malakali kadrlar tayyorlash tizimini yaratish.

Vazifalar quyidagilardan iborat:

1) ish beruvchilar tomonidan kutilayotgan malaka darajasi yuqori bo'lgan bitiruvchilarni tayyorlash;

2) mintaqaning investitsion jozibadorligini oshirish;

3) oliy ta'lim muassasalari ta'limi tizimiga investitsiyalarni jalb etish.

Ishtirokchilar: Qarshi shahrida joylashgan **“SUN-HIGHTECH” MCHJ** Qashqadaryo filiali, institut talabalari, professor- o'qituvchilar.

Hujjatlar: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 29 martdagi “Professional ta'lim tizimida dual ta'limni tashkil etish chora-tadbirlari haqida” gi 163-son qarori bilan professional ta'lim tizimida dual ta'limni tashkil etish tartibi to'g'risida Nizom.

Qashqadaryo viloti Qarshi shahrida joylashgan **“SUN-HIGHTECH” MCHJ** Qashqadaryo filiali bilan Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Muqobil energiya manbalari” kafedrasida dual ta'lim tizimini joriy qilishni yo'lga qo'yish rejasi bo'yicha tayyorgarlikni amalga oshirish ikki bosqichdan iborat bo'ladi:

Birinchi bosqich - Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti “Muqobil energiya manbalari” kafedrasida dual ta'limga tayyorgarlikning dual ta'lim tizimi bo'yicha quyidagi meyoriy, o'quv va uslubiy hujjatlar ishlab chiqiladi:

– Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti va Qarshi shahrida joylashgan **“SUN-HIGHTECH” MCHJ** Qashqadaryo filiali bilan talabalarga dual ta'lim berish to'g'risidagi shartnomalar;

– ta'lim muassasasida dual ta'limning ayrim turlarini o'tkazish qo'shimcha ravishda belgilandi;

– 60711000 -Muqobil energiya manbalari (Quyosh va shamol energetikasi) mutaxassisligi bo'yicha dual ta'lim dasturlari ishlab chiqiladi, dasturlarni **“SUN-HIGHTECH” MCHJ** Qashqadaryo filiali bilan muvofiqlashtirilgan holda tayyorlanadi;

– mutaxassislik bo'yicha **“SUN-HIGHTECH” MCHJ** Qashqadaryo filiali bilan kelishilgan holda o'quv rejasi ishlab chiqiladi;

– dual ta'lim rejalari va jadvallari tayanch ta'lim muassasasi bilan kelishiladi;

– dual ta'limni joriy etish doirasida ta'lim jarayonini ta'minlash bo'yicha chora-tadbirlar rejasi tuziladi;

- “Ishlab chiqarish korxonalarida dual ta’limni tashkil etish va o’tkazish to’g’risida” gi Nizom tayyorlanadi va tasdiqlanadi;
- dual ta’lim bo’yicha shartnomalari ishlab chiqiladi va talabalar bilan shartnomalar tuzishga tayyorgarlik ko’riladi.

Ikkinchi bosqich – dual ta’lim dasturlarini amalga oshirish bosqichida tasdiqlangan jadvallar asosida 3- 4 kurs talabalarini dual o’qitish amalga oshirilib, amaliy mashg’ulotlarto’g’ridan-to’g’ri va ish beruvchi korxonalar yoki tashkilotlarda turli xilda amaliyot o’tash yo’li bilan amalga oshiriladi.

Dual ta’lim elementlari doirasidagi amaliyot professional modullar bo’yicha tashkil etiladi. Amaliyot turlari tugatilgandan so’ng, differensial testlar o’tkaziladi. Amaliyot natijalarini himoya qilish (malakaviy) imtihonning ajralmas qismiga aylanadi. Ijtimoiy sheriklar o’rganilayotgan modullar bo’yicha o’tkaziladigan imtihonlarda (malakaviy) ishtirok etishi, mutaxassislik bo’yicha malakalarni berish bilan davlat yakuniy attestatsiyasida ishtirok etish orqali mutaxassislarni tayyorlash sifatini baholashda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo’ladilar.

Oliy ta’lim muassasalari talabalarini ishlab chiqarish korxonalarida amaliyot o’taydilar, shuning uchun ish beruvchilar ushbu bosqichda oliy ta’lim muassasalari talabalarining nazariy ta’lim jarayonida oladigan bilim va ko’nikmalari haqida fikrlarini shakllantiradilar. Shu bilan birga, amaliyot jarayonida talabalar korxonalar yoki tashkilotning ish tartibi, korxonalar sharoitlari va iqtisodiy imkoniyatlari bilan tanishish imkoniyatiga ega bo’ladilar.

Maxsus fanlar professor-o’qituvchilari ham ijtimoiy sheriklar korxonalarida amaliyot o’tash imkoniyatiga ega bo’ladilar, shuningdek, mahorat darslarida, seminarlarda, turli xil konkurslarda qatnashib, buning natijasida esa o’zlarining malakaviy darajalarini oshirishlari va yangi zamonaviy asbob-uskunalarining texnologik imkoniyatlarini bilishlari hamda ularni egallashlari mumkin bo’ladi.

Xulosa. Shunday qilib, dual ta’lim tizimiga o’tish jarayoni bo’yicha quyidagi xulosalar chiqarish mumkin :

1) korxonalar faoliyatga to’liq tayyor bo’lgan mutaxassislarni tayyorlash muammosini hal qilishga yordam beradi. Bitiruvchi talabalarining kasbiy harakatchanligi va mehnat bozorida raqobatbardoshligini oshiradi;

2) dual ta’lim tizimi tufayli ishlab chiqarishning o’ziga xos ehtiyojlarini qondirish uchun haqiqiy o’qitish samaradorligiga erishish mumkin bo’ladi;

3) oliy ta’lim muassasalari ta’limning davlat ta’lim standarti talablarini amalga oshirishni ta’minlaydigan nazariy tayyorgarlik darajasini saqlab qolgan holda, o’quv jarayonining amaliy tarkibiy qismini sezilarli darajada mustahkamlaydi;

4) oliy ta’lim muassasalari va ishlab chiqarish korxonalarini faoliyatlarini o’rtasidagi munosabatlar mustahkamlanadi. Yoshlar - davlat manfaatlarini birlashtirish

imkoniyatiga ega bo‘linadi va uch tomonlama sheriklik munosabatlarning mutlaqo yangi bosqichiga olib chiqilishiga erishiladi.

Adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 29 martdagi “Professional ta’lim tizimida dual ta’limni tashkil etish chora-tadbirlari haqida”gi 163-son qarori.
2. Xadjaboev A., Xusanov I. “Kasbiy ta’lim metodologiyasi” – T., 2007 yil.
3. Mullaboyeva N. Kasbiy pedagogika. Namangan, 2019, 364 bet.
4. Rastegayeva D.A., Filimonyuk L.A. osnovi realizatsii sistemi dualnogo obucheniya v professionalnoy podgotovke studentov organizatsiy visshogo obrazovaniya. Mir nauki, kulturi, obrazovaniya. 2017; 6 (67): 110 – 112.
5. Tereshenkova YE.V. Dualnaya sistema obrazovaniya kak osnova podgotovki spetsialistov. Nauchno-metodicheskiy elektronniy jurnal «Konsept». 2014; 4:41- 45.
6. G.N. Uzakov, X.A. Almardanov, I.N. Kodirov, L.A. Aliyarova. Modeling the heat balance of a solar concentrator heliopyrolysis device reactor. BIO Web Conf., 71 (2023) 01098. DOI: <https://doi.org/10.1051/bioconf/20237101098>
7. Uzakov, G.N., Almardanov, X.A., Kodirov, I.N., Aliyarova, L.A. Studying the temperature regime of the heliopyrolysis device reactor. E3S Web of Conferences, 2023, 411, 01040 DOI: 10.1051/e3sconf/202341101040
8. Kodirov I. N. et al. Thermal efficiency of the solar heating system based on flat reflectors installed from the Northern side of the building //Austrian Journal of Technical and Natural Sciences. – 2018. – №. 5-6. – S. 25-26.
9. Kodirov I. N. et al. Investigation of surface layers composition of the silicon epitaxial films used in the printed circuits //Uzbekiston Fizika Zhurnali. – 1996. – T. 3. – S. 31-35.
10. Kodirov Ismoil Norkobilovich. (2023). Physical Basics of Semiconductors. Texas Journal of Engineering and Technology, 26, 1–5.

РЕЗЮМЕ

Ushbu maqolada oliy ta’lim muassasalarida zamonaviy ta’limda kasbiy ta’limni tashkil etishning eng yangi shakllaridan biri sifatida qaraladigan dual ta’lim tizimidan foydalanish mumkinligi ko‘rsatilgan. Dual ta’lim tizimi zamonaviy ishlab chiqarish korxonalari faoliyatida talab qilinadigan yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash imkonini beradigan moslashuvchan va samarali mexanizm hisoblanadi ekanligi to‘g‘risida ma’lumotlar bayon etilgan.

РЕЗЮМЕ

В данной статье показана возможность использования системы дуального образования, которая рассматривается как одна из новейших форм организации профессионального образования в современном образовании в высших учебных заведениях. Утверждается, что система дуального образования представляет собой гибкий и эффективный механизм, позволяющий подготовить высококвалифицированных специалистов, необходимых в деятельности современных производственных предприятий.

SUMMARY

This article shows the possibility of using the dual education system, which is considered as one of the newest forms of organizing professional education in modern education in higher education institutions. It is stated that the dual education system is a flexible and effective mechanism that enables the training of highly qualified specialists required in the activities of modern production enterprises.